

SXEDIO.F55

12.8.1948: Η ΔΙΑΣΚΕΠΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΑΤΑΡΡΕΕΙ ΣΤΗΝ ΕΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ

Στη συνεδρία της Νομοθετικής συνελεύσεως ή Διασκεπτικής 21ης Μαΐου 1948 είχε διαφανεί ότι τα πράγματα οδηγούνταν προς το τέλος. Γι' αυτό και ο Πρόεδρος της Εντουαρτ Τζάκσον είχε αναβάλει τις εργασίες της επ' άοριστο χωρίς να αναφέρει ποτέ θα συγκαλούσε νέα συνεδρία.

Ο χρόνος περνούσε και οι αντιδράσεις δυνάμωναν. Οι διαφορές παράλληλα στην Αριστερά παράταξη και ιδιαίτερα στον Εθνικοαπελευθερωτικό Συνασπισμού (ΕΑΣ) με ηγέτη τον Ιωάννη Κληρίδη εντάθηκαν και ο Ιωάννης Κληρίδης τέθηκε υπό δυσμένεια, ενώ το ΑΚΕΛ επανεξέταζε τη γραμμή του.

Όμως δεν επρόκειτο να παραστεί σε νέα συνεδρία της Διασκεπτικής.

Η νέα (έκτη) και τελευταία συνεδρία της Διασκεπτικής έγινε στις 12 Αυγούστου 1948 και η τελετή έμοιαζε με κηδεία μάλλον παρά με συνεδρία.

Σ' αυτήν παρέστησαν όσοι είχαν ταχθεί υπέρ των προτάσεων της Βρετανικής Κυβέρνησης για παραχώρηση συντάγματος στους Κυπρίους, όχι για να εκφράσουν πια τις απόψεις τους, αλλά απλώς για να αναγγείλει ο Κυβερνήτης Ουϊνστερ τη διάλυση της.

Είπε ο Κυβερνήτης:

"Μέλη της Διασκεπτικής Συνέλευσης,

Ο Σερ Εντουαρτ Τζάκσον σας συγκάλεσε σήμερα, για να σας μεταδώσω τις αποφάσεις της Κυβέρνησης της Α. Μεγαλειότητας σχετικά με τη Συνέλευση και το σύνταγμα.

Η Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητας έμαθε με λύπη την πράξη επτά μελών της συνέλευσης, τα οποία αφού ψήφισαν εναντίον της εξέτασης του προταθέντος συντάγματος, αποσύρθηκαν ακολούθως από τη Συνέλευση. Λαμβανομένης υπόψη της σύνθεσης της Συνέλευσης, η πράξη τους καθιστά αδύνατη τη

συνέχιση του έργου σας και αποφασίστηκε συνεπώς όπως η Συνέλευση διαλυθεί, εφόσον δε η απόφαση αυτή δεν είναι δυνατό να σας εκπλήξει, νομίζω ορθό όπως η διάλυση της πραγματοποιηθεί από σήμερα.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας μου επίσκεψης στο Λονδίνο, η Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητας, επανεξέτασε το ζήτημα του συντάγματος και έφθασε στο συμπέρασμα ότι, αφού έδωσε πλήρη απόδειξη της ειλικρινούς επιθυμίας της, να δώσει στην Κύπρο σύνταγμα που θα παρείχε την ευκαιρία στη νήσο να προχωρήσει προς το δρόμο πολιτικής ανάπτυξης, πρέπει τώρα να αφήσει το ζήτημα εκεί όπου βρίσκεται.

Η προσφορά συντάγματος του είδους που επεξηγήθηκε στην επιστολή του Υπουργού των Αποικιών ημερομηνίας 7 Μαΐου δεν αποσύρεται. Εάν ποτέ υπεύθυνοι και πλήρως αντιπροσωπευτικοί πολιτικοί ηγέτες στην Κύπρο προσέλθουν και ζητήσουν όπως οι συνταγματικές αυτές ή παρόμοιες προτάσεις επανεξετασθούν και τεθούν σε ισχύ ή εμφανισθεί υπέρ τους μια γνήσια εκδήλωση ευνοϊκής δημόσιας γνώμης, η Κυβέρνηση της Α. Μ. πρόθυμα θα έκαμνε τα αναγκαία διαβήματα για να καταστήσει τούτο κατορθωτό.

Το συνταγματικό ζήτημα επεσκοτίσθη λίγο από τις εκδηλώσεις υπέρ της Ενωσης ή αυτοκυβέρνηση. Είναι φανερό ότι οι Κύπριοι ηγέτες δεν έλαβαν πλήρως υπόψη τις δηλώσεις τις οποίες έκαμα στα θέματα αυτά με την πλήρη επιδοκιμασία της Κυβέρνησης της Α. Μεγαλειότητας. Ακόμα μια φορά λοιπόν πρέπει να επαναλάβω ότι καμιά αλλαγή δεν σκοπεύεται στην επικυριαρχία στη νήσο.

Είμαι εξουσιοδοτημένος να δηλώσω κατηγορηματικά, ότι δεν υπάρχει καμιά βάση σε οποιεσδήποτε φήμες ότι σκοπούνται διαπραγματεύσεις στο θέμα αυτό μεταξύ της Μεγάλης Βρετανίας και της Ελλάδας. Και αφού σας έκαμα τη δήλωση αυτή πρέπει να σας υποδείξω ότι, δεδομένου πως τέτοια είναι η δεδηλωμένη πολιτική της Κυβέρνησης της Α. Μεγαλειότητας αναφορικά με την

Ενωση, οτιδήποτε ακουστεί στο μέλλον είτε εδώ, είτε αλλού για το αντίθετο με σκοπό να σας κάμει να πιστεύσετε ότι το ζήτημα είναι ακόμα ανοικτό ή ότι υπάρχει σκέψη για διαπραγματεύσεις, είναι αλήθεια και διαδίδεται και κόνο με τον σκοπό να σας απαιτήσει και παραπλανήσει στο ζήτημα, στο οποίο η Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητας αποφάσισε την πολιτική της γραμμή.

Αναφορικά με την έκταση της αυτοκυβέρνησης, η οποία θα παραχωρείτο σύμφωνα με το σύνταγμα που προτάθηκε, η Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητας έκαμε ήδη σαφές ότι δεν μπορούσε να παροχωρήσει πέρα από το περιγραφόμενο στην επιστολή της 7ης Μαΐου.

Τελειώνοντας θέλω να σας ευχαριστήσω, Κύριοι της Συμβουλευτικής Συνέλευσης, για τις υπηρεσίες που δώσετε ως μέλη της συνέλευσης. Δεν απέβησαν μάταιες. Η Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητας λυπείται όπως και σεις, για την ανεύθυνη φύση της αντιπολίτευσης, η οποία οδήγησε στο προσωρινό ναυάγιο. Εσείς έχετε δείξει με τις πράξεις σας ότι υπάρχουν στην Κύπρο αρχηγοί, οι οποίοι είναι έτοιμοι να προσέλθουν και να θέσουν το καλό της Νήσου υπεράνω μικροραδιουργιών ή πολιτικών κατευθύνσεων, οι οποίες παραγνωρίζουν τις πραγματικότητες της κατάστασης. Επαίξτε ένα έντιμο ρόλο στα ζητήματα αυτά και μπορεί να αισθένεσθε ικανοποίηση για τον τροπο που ενεργήσετε έστω και αν σας απογοήτευσε το αποτέλεσμα.

Λαμβάνω την ευκαιρία αυτή να εκφράσω προς τον Πρόεδρο σας Σερ Εντουαρνι Τζάκσον τις ευχαριστίες της Κυβέρνησης της Α. Μεγαλειότητας για τον υπομονητικό και διαλλακτικό τρόπο, με τον οποίο διεξήγαγε τις εργασίες σας".